

Tavoitteena
terve ja hyvinvoiva
hevonen

Sisällys

Tavoitteena terve ja hyvinvoiva hevonen.....	3
Eläinsuojelulain merkitys.....	3
Eläinsuojeluvalvonta.....	3
Ammattimainen tai muuten laajassa mitassa tapahtuva hevosten pito.....	4
Hevosen hoito.....	5
Hyvinvoinnista huolehtiminen.....	5
Hevosen juotto ja ruokinta.....	6
Hevosen kohtelu ja käsittely.....	6
Hevosen kytkeminen.....	7
Hevoselle suoritettavat toimenpiteet.....	7
Tunnistaminen.....	8
Sairas tai vahingoittunut hevonen.....	8
Hevosen lopetus.....	9
Eläinjalostus.....	10
Hevosen suoritus- ja tuotantokykyyn vaikuttaminen.....	10
Hevosen pitopaikka.....	11
Yleiset vaatimukset.....	11
Pitopaikan olosuhteet.....	11
Pitopaikan seinät ja lattia.....	11
Pitopaikan puhtaana- ja kunnossapito.....	12
Laitteet ja välineet.....	13
Ulkotarha ja laidun.....	13
Tilavaatimukset.....	14
Eläinsuoja.....	14
Yksittäiskarsina.....	14
Pilttuu.....	14
Ryhmässä pidettävät hevoset.....	15

Tavoitteena terve ja hyvinvoiva hevonen

Eläinsuojelulainsäädäntö asettaa hevosen omistajalle ja haltijalle pitopaikkaan, hoitoon, kohteluun ja käsittelyyn sekä kuljetukseen liittyviä vaatimuksia, joihin on hyvä perehtyä jo ennen eläimen hankintaa. Tähän esitteeseen on koottu yhteen hevosten pitoa ja hyvinvointia koskevien säädösten sisältöä. Hevosten lisäksi säädökset koskevat poneja, aaseja ja muita vastaavia kavioläimiä.

Lähteinä käytetyt säädöstekstit ovat kokonaisuudessaan luettavissa maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla osoitteessa <http://wwwb.mmm.fi/el/laki/>.

Lähteet: eläinsuojelulaki (247/1996 muutoksineen), eläinsuojeluasetus (396/1996 muut.), valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta (588/2010), maa- ja metsätalousministeriön (MMM) päätös nisäkäs- ja lintulajiin kuuluvien tuotantoeläinten lopettamiselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista (18/EEO/1996 muut.), MMM:n päätös eläinten teurastamiselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista (23/EEO/1997 muut.), MMM:n asetus tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta (13/EEO/2000, muut.) sekä komission asetus (EY) N:o 504/2008, neuvoston direktiivien 90/426/ETY ja 90/427/ETY täytäntöönpanosta hevoseläinten tunnistusmenetelmien osalta.

Lisätietoa on saatavissa myös Eviran ohjeessa 155090/1 (Hevosten lääkitsemisopas) ja MMM:n työryhmämuistiossa 2007:17 (Selvitys eri vaihtoehtoista hevosten teurastamisen järjestämiseksi).

Eläinsuojelulain merkitys

Eläinsuojelulain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain avulla pyritään myös edistämään eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.

Eläimiä on kohdeltava hyvin eikä niille saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Myös tarpeettoman kivun ja tuskan tuottaminen eläimille on kielletty. Eläintenpidossa on edistettävä eläinten terveyden ylläpitämistä sekä otettava huomioon eläinten fysiologiset tarpeet ja käytäytymistarpeet.

Eläinsuojeluvalvonta

Hevosten hyvinvointiin liittyvissä ongelmatilanteissa tai jos on aihetta epäillä, että eläintä pidetään tai hoidetaan eläinsuojelusäädösten vastaisesti, voi yksityinen henkilö ottaa yhteyttä paikallisiin eläinsuojeluviranomaisiin. Eläinsuojeluvalvontaa paikallistasolla hoitavat kunnaneläinlääkäri, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavat viranhaltijat (terveystarkastajat) sekä poliisi. Aluehallintovirasto, ja erityisesti siellä työskentelevä läänineläinlääkäri, ohjaa ja valvoo eläinsuojelusäädösten noudattamista hallintoalueellaan. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena eläinsuojelusäädösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Ministeriötasolla eläinsuojelusäädösten valmistelu ja niiden täytäntöönpanon valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle. ►

Viranomaisten lisäksi eläinsuojelutarkastuksia tekevät aluehallintovirastojen valtuuttamat eläinsuojeluvalvojat. Eläinsuojeluvalvojat voivat tehdä tarkastuksia muualla paitsi kotirauhan piirissä. Kotirauhan piiriin kohdistuvassa tarkastuksessa eläinsuojeluvalvoja voi kuitenkin tarkastusoikeutensa rajoissa tarvittaessa avustaa viranomaista. Eläinsuojeluvalvoja voi tarkastuksen yhteydessä antaa eläimen omistajalle tai haltijalle neuvoja ja ohjeita, sen sijaan kieltoja ja määräyksiä voivat antaa vain viranomaiset. Jos eläinsuojeluvalvoja havaitsee tarkastuksessa sellaisia epäkohtia, jotka edellyttävät kieltojen tai määräysten

antamista, hänen on ilmoitettava asiasta eläinsuojeluviranomaiselle.

Maassamme on lisäksi lukuisia eri eläinsuojelujärjestöjen omia eläinsuojeluvalvojia, joiden toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Näillä eläinsuojeluvalvojilla ei kuitenkaan ole eläinsuojelulakiin perustuvaa oikeutta tarkastusten suorittamiseen.

Vuonna 2010 lääninhallitukset korvautuivat aluehallintovirastoilla. Eläinsuojeluvantaan liittyvistä ajankohtaisista tapahtumista ja muutoksista kerrotaan Eviran internetisivulla www.evira.fi.

Ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva hevosten pito

Jos hevosten pito on ammattimaista tai muutoin laajamittaista, toiminnasta on tehtävä kirjallinen ilmoitus sen alueen aluehallintovirastolle, jonka alueella toimintaa harjoitetaan. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen uuden toiminnan aloittamista ja viimeistään 14 vuorokautta ennen toiminnan lopettamista tai toiminnan oleellisesti muuttuessa.

Ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa hevosten pitoa on esimerkiksi hevosten kasvattaminen, vuokraaminen, ottaminen hoidettaviksi, valmennettaviksi tai koulutettaviksi tai opetuksen antaminen hevosten käytössä ja käsittelyssä, jos täysikasvuisia eläimiä on yhteensä vähintään kuusi. Lisätietoa löytyy internetosoitteesta www.evira.fi > Eläimet > Eläinsuojelu ja eläinten pito > Eläinten suojelu pitopaikoissa > Ilmoituksenvarainen toiminta.

Hevosen hoito

Hyvinvoinnista huolehtiminen

Hoidossa olevaa hevosta ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Hevosen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Hevosen liikunnan, ulkoilun ja sosiaalisen kanssakäymisen tarpeiden tyydyttämisestä tulee huolehtia päivittäin. Hevonen tulee myös pitää puhtaana. Päivittäisten hoitotoimenpiteiden äkillisiä muutoksia on vältettävä.

Hevosen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkastettava riittävän usein, kuitenkin vähintään kerran päivässä ja tarvittaessa useammin.

Hevosen terveyden ja hyvinvoinnin tarkastukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota silloin, kun hevonen joutuu alttiiksi voimakkaalle rasitukselle tai hoito-olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia, tiineyden loppuvaiheessa ja varsomisen aikana sekä vastasyntyneisiin, sairaisiin, heikkokuntoisiin tai vahingoittuneisiin eläimiin. Jos tarkastuksessa havaitaan jotain poikkeavaa, on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin tilanteen selvittämiseksi ja korjaamiseksi. ▶

Hevosryhmiä yhdistettäessä tai tuotaessa uusia eläimiä ryhmään on kiinnitettävä erityistä huomiota sosiaalisten suhteiden uudelleenmuodostumisesta mahdollisesti aiheutuviin käyttäytymisongelmiin. Hevoset, jotka suhtautuvat toisiinsa vihamielisesti tai saattavat muutoin vahingoittaa toisiaan, on pidettävä erillään toisistaan.

Hevosien kaviot on vuoltava säännöllisesti sekä kengitettyä tarvittaessa. Liukkaalla kelillä kengät on varustettava hokeilla tai muilla liukastumisen estävillä varusteilla.

Hevosien juotto ja ruokinta

Hevoselle on annettava riittävästi sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja puhdasta vettä. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa riittävästi ravintoa. Hevoselle annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivinäisillä täydennettyä.

Hevoselle ei saa antaa sen terveydelle vaarallista ruokaa, juomaa tai muuta ravintoa. Sellaisten ravintoaineiden antamatta jättäminen on kiellettyä, joiden puuttumisen tiedetään aiheuttavan eläimen sairastumisen.

Hevosien kohtelu ja käsittely

Hevosia on kohdeltava rauhallisesti ja niiden käsittelyssä on pyrittävä käyttämään hyväksi eläimen lajinomaista käyttäytymistä. Hevosta ei saa vahingoittaa tai käsitellä väkivaltaisesti, eikä tarpeettomasti pelotella tai kiihdyttää. Eläimen potkiminen sekä lyöminen kuritus-, koulutus- tai muussa sellaisessa tarkoituksessa eläintä vahingoittavalla välineellä on kielletty.

Hevosien liiallinen rasittaminen ja kohtuuttoman ankara kurissa pitäminen ja kouluttaminen sekä liian kovakourainen käsittely on kielletty. Hevosien sitominen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. Hevosien on annettava levätä kunnolla ja lisäksi sen on saatava liikua.

Hevosta ei saa raahata jaloista, hännästä, turkista tai suoraan päästä vetämällä eikä käsitellä muutoinkaan siten, että sille aiheutetaan tarpeetonta kärsimystä.

Hevosta ei saa kouluttaa tai käyttää siten, että vahingoitetaan sen terveyttä tai hyvinvointia. Eläintä ei saa pakottaa yrittämään luonnollisten kykyjensä tai voimiansa ylittämistä.

Hevosien kytkeminen

Jos hevonen pidetään kytkettynä, on kytkemiseen käytettävän laitteen tai välineen oltava sellainen, että se ei vahingoita eläintä. Hevosien kytkemiseen käytettävän riimun on oltava hevoselle sopivasta materiaalista.

Kytkemiseen käytettävä laite tai väline on sovitettava ja säädettävä siten, että se on hevoselle sopiva ja antaa tarpeellisen ja turvallisen liikkumisvapauden. Kytkeytyneen hevosen on voitava syödä, käydä makuulle ja levätä luonnollisella tavalla.

Ulkoarhassa tai laitumella hevosta saa pitää kytkettynä ainoastaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti ja vain ihmisen jatkuvassa valvonnassa.

Hevoselle suoritettavat toimenpiteet

Leikkaus tai muu siihen verrattava kipua aiheuttava toimenpide saadaan eläimelle suorittaa vain, jos se on eläimen sairauden tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi tarpeellista.

Toimenpiteen saa pääsääntöisesti suorittaa vain eläinlääkäri. Jos toimenpiteestä aiheutuva kipu on lievää ja hetkellistä tai toimenpide ei siedä viivytystä, saa toimenpiteen kuitenkin tehdä myös muu henkilö kuin eläinlääkäri.

Eläinlääkäri tai pätevä henkilö eläinlääkäriin valvonnassa voi tatuoida hevosen. Pätevä henkilö saa asettaa hevoselle mikrosirun sekä merkitä hevosen kylmäpoltolla. ►

Pätevällä henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on riittävä tieto ja taito toimenpiteen suorittamiseksi.

Hevosena saa kastroida ainoastaan eläinlääkäri asianmukaista anestesiaa ja kivunlievitystä käyttämällä.

Hevoselle tehtäviin toimenpiteisiin käytettävien välineiden ja laitteiden tulee olla tarkoitukseensa sopivia, puhtaita ja toimintakuntoisia.

Tunnistaminen

Kaikilla hevosilla on oltava tunnistusasiakirja ja 1.7.2009 jälkeen syntyvät varsat on merkittävä tunnistuksen yhteydessä mikrosirulla. Suomessa tunnistusasiakirjan myöntää Suomen Hippos ry. Tunnistusasiakirja tulee pitää hevosen mukana aina.

Lisätietoa hevosten tunnistamisesta saa internetosoitteesta www.evira.fi > Eläimet > Eläinsuojelu ja eläinten pito > Merkitseminen ja rekisteröinti > Hevoset.

Sairas tai vahingoittunut hevonen

Hevosena sairastuessa tai vahingoittuessa sille annetaan tai hankitaan viipymättä asianmukaista hoitoa. Sairas tai vahingoittunut hevonen on tarvittaessa sijoitettava asianmukaiseen tilaan erilleen muista hevosista. Sairaudesta tai vamman laadun niin edellyttäessä eläin on lopetettava tai teurastettava. Vakavasti sairaus tai vahingoittunut hevonen saadaan kuljettaa muualle lopetettavaksi tai teurastettavaksi vain eläinlääkärin luvalla.

Luovutettaessa sairasta tai vahingoittunutta hevosta asiasta on kerrottava eläimen vastaanottajalle.

Tuotantoeläinten omistajan tai pitäjän on pidettävä kirjaa tuotantoeläimille annetusta lääkinnällisestä hoidosta ja kuolleiden eläinten lukumäärästä. Kirjanpitoa elintarviketuotantoa varten pidettävien tuotantoeläinten lääkinnällisestä hoidosta on säilytettävä vähintään viiden vuoden

ajan ja kirjanpitoa kuolleiden eläinten lukumääristä vähintään kolmen vuoden ajan sen vuoden päättymisestä lukien, jolloin kirjanpitoon viimeksi kirjattiin eläintä koskeva merkintä.

Omistajan on pidettävä kirjaa myös lemmikkinä pidettävien hevosten lääkityksistä. Kirjanpitoa on säilytettävä vähintään viisi vuotta, vaikka eläin lopetettaisiin ennen sitä.

Lisätietoa hevosen lääkitsemisestä saa hoitavalta eläinlääkäriltä sekä internetosoitteesta www.evira.fi > Julkaisu > Eläimet > Oppaat > Hevosten lääkitsemisopas (Eviran ohje 1550901).

Tarttuvien eläintautien leviämisen ehkäisemisessä eläinten omistajat ovat keskeisessä asemassa. Matkustettaessa ulkomailla tulee omistajan pitää mielessä tarttuvat taudit. Havaitessaan hevosessa sairauden tai tarttuvan taudin oireita, tulee omistajan ottaa yhteys eläinlääkəriin. Ajankohtaista tietoa hevosten tarttuvista taudeista löytyy internetosoitteesta www.evira.fi > Eläimet > Eläinten terveys ja eläntaudit > Eläntaudit > Hevoset.

Hevosen lopetus

Hevonen on lopetettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti. Hevosen lopetus on suoritettava siten, että eläimelle ei aiheudu tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä ja että muille eläimille aiheutuva häiriö on mahdollisimman vähäinen. Eläimen saa lopettaa vain lopettamisen osaava henkilö, jolla on riittävät tiedot kyseisen eläinlajin lopetusmenetelmästä ja lopetustekniikasta sekä riittävä taito toimenpiteen suorittamiseksi.

Kaikkien hevosen lopettamiseen käytettävien välineiden ja laitteiden tulee olla tarkoitukseensa sopivia ja toimintakuntoisia. Välineiden ja laitteiden asianmukaisen toimintakunnon varmistamiseksi ne on tarkastettava ja huollettava säännöllisesti.

Lopetettavaa hevosta on pidettävä kiinni tai sen liikkumista on rajoitettava muulla sopivalla tavalla siten, että eläin säästyy lopettamisessa kaikelta vältettävissä olevalta kivulta, tuskalta, kärsimykseltä, vahingoittumiselta ja ruhjoutumiselta. Lopetettavaa eläintä ei saa ripustaa ennen lopettamista, eikä sen raajoja saa sitoa.

Hevonen lopetetaan joko ampumalla aivoihin tai tainuttamalla pulttipistoolilla, minkä jälkeen suoritetaan välittömästi verenlasku. Eläinlääkäri saa lopettaa hevosen käyttämällä myös asianmukaista nukutusainetta. Jos eläintautien vastustamiseksi tai diagnostisoimiseksi on välttämätöntä, voidaan hevonen eläinlääkärin luvalla ja valvonnassa lopettaa myös muulla kuin säädetyllä lopetusmenetelmällä.

Hevosen lopettavan henkilön on varmistettava, että eläin on kuollut ennen kuin sen hävittämiseen tai muihin ►

toimenpiteisiin ryhdytään. Hevosen lopetuksen jälkeen tunnistusasiakirja palautetaan asiakirjan myöntäneelle taholle.

Eläinjalostus

Eläinjalostuksessa on huomioitava eläinsuojelliset näkökohdat sekä eläinten terveys. Sellainen eläinjalostus tai jalostusmenetelmien käyttäminen, josta voi aiheutua eläimelle kärsimystä tai merkittävää haittaa sen terveydelle tai hyvinvoinnille, on kielletty. Myös geeniteknikan käyttö eläinten tuotannon määrälliseksi tai laadulliseksi

muuttamiseksi on kielletty, jos se voi vaikuttaa haitallisesti eläinten terveyteen tai hyvinvointiin.

Hevosen suoritus- ja tuotantokykyyn vaikuttaminen

Hevosen suorituskykyyn keinotekoinen kohottaminen, alentaminen tai ylläpitäminen lääkkeillä tai muilla vastaavilla aineilla tai valmisteilla on kielletty. Hevosen tuotantokykyyn keinotekoinen kohottaminen lääkkeillä tai muilla vastaavilla aineilla on kielletty, ellei voida osoittaa, ettei niistä aiheudu haittaa eläimen terveydelle tai hyvinvoinnille.

Hevosen pitopaikka

Yleiset vaatimukset

Hevosen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas, turvallinen sekä mahdollisimman hyvin eläimen luontaiset tarpeet huomioon ottava. Pitopaikan tulee tarjota riittävä suoja epäsuotuisia sääoloja sekä liiallista kylmyyttä, lämpöä, vetoa ja kosteutta vastaan.

Hevosen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikassa olevat hevoset on voitava hoitaa ja tarkastaa vaikeuksitta ja hevoset on voitava hätätilanteessa poistaa nopeasti eläintiloista.

Hevosen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä liikkua ja nousta makuulta luonnollisella tavalla. Makuupaikkoja tai makuualuetta on oltava riittävästi, jotta kaikki hevoset voivat halutessaan asettua yhtä aikaa makuulle.

Hevosen karsina ja pilttuu on sijoitettava siten, että eläimellä on kuulo- ja näköyhteys pitopaikassa tapahtuvaan toimintaan sekä mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen. Eläinsuojan käytävien on oltava sellaisia, että eläin pääsee esteettä liikkumaan ja että eläimen liukastumisen tai muun vahingoittumisen vaara on mahdollisimman vähäinen.

Pitopaikan olosuhteet

Hevosen pitopaikassa on huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta siten, etteivät haitalliset kaasut, pöly, veto tai liiallinen kosteus vaaranna eläimen terveyttä tai hyvinvointia. Pitopaikan lämpötilan ja valaistuksen on oltava hevoselle sopivat. Pitopaikassa ei saa esiintyä jatkuvaa eläintä häiritsevää tai haitallista eikä hevonen ei saa olla jatkuvasti alttiina melulle, joka ylittää 65 desibeliä (dB(A)).

Jos eläinsuojan ilmanvaihto perustuu pääasiassa koneellisesti toimivaan ilmanvaihtoon, hevosen terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävän ilmanvaihdon järjestämiseen on oltava mahdollisuus myös laitteiston häiriöiden aikana. Koneellisesti toimivassa ilmanvaihtolaitteistossa on tarvittaessa oltava toimiva hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen häiriön sattuessa. Hälytysjärjestelmän toimivuus on testattava säännöllisesti.

Pitopaikan seinät ja lattia

Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan hevosille sopivia. Pintakäsittelyyn ei saa käyttää puunsuoja-aineita, maaleja tai muita aineita siten, että ne voivat aiheuttaa hevoselle myrkytyksen. Hevosten karsinoiden tai pilttuiden välissä on oltava sopivan korkuinen ja asianmukainen väliseinä, jotta vierekkäisissä tiloissa olevat hevoset eivät pääse vahingoittamaan toisiaan. ►

Lattia ei saa olla liukas eikä sellainen, että hevosen kaviot voivat vahingoittua tai tarttua siihen kiinni. Lattia on voitava pitää helposti kuivana joko käyttämällä riittävästi kuivikkeita tai huolehtimalla muutoin siitä, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti. Hevosella on oltava käytettävissään sopiva makuualue, joka on kuivitettava.

Pitopaikan puhtaana- ja kunnossapito

Hevosen pitopaikka ja sen rakenteet, varusteet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja tarvittaessa desinfioitava. Ne on pidettävä hyvässä kunnossa, jotta ne eivät vahingoita hevosta eivätkä vaaranna sen terveyttä tai hyvinvointia.

Pitopaikka ja sellaiset laitteet, jotka vaikuttavat eläinten terveyteen ja hyvinvointiin, on tarkastettava vähintään kerran päivässä. Eläinten terveyttä ja hyvinvointia vaarantavat viat on korjattava välittömästi tai jollei se ole mahdollista, on eläinten terveyden ja hyvinvoinnin turvaamisesta huolehdittava muilla keinoin.

Eläinsuojassa huolehditaan jyrssiöiden ja muiden haitta-eläinten torjunnasta.

Laitteet ja välineet

Jos hevosen hoitoon, käsittelyyn, kiinniottamiseen, kuljettamiseen tai lopettamiseen tarkoitettujen välineiden, laitteiden tai aineiden käyttö ilmeisesti aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua tai tuskaa, ei niitä saa valmistaa, maahantuoda, myydä, luovuttaa eikä käyttää.

Hevosilla ei saa käyttää piikkikannuksia tai piikkikuolaimia.

Sähköjohdot ja -laitteet sekä muut hevosen pitoon tarkoitetut varusteet ja laitteet on sijoitettava siten, että ne eivät aiheuta hevoselle vahingoittumisen vaaraa.

Hevosen ruokintaan ja juottoon tarkoitetut astiat ja telineet on sijoitettava pitopaikkaan siten, että hevonen voi syödä ja juoda luonnollisella tavalla.

Ulkotarha ja laidun

Ulkotarhan ja laitumen sekä eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava hevoselle turvalliset. Ulkotarhan ja laitumen on oltava riittävän tilava ottaen huomioon eläimen rotu, koko, ikä, sukupuoli sekä eläinten lukumäärä ja aktiivisuus. Maaston, kasvillisuuden sekä maapohjan on oltava hevoselle sopivia ja ympäristön on oltava riittävän rauhallinen ja meluton.

Lauman sosiaalisessa arvoasteikossa alempana olevalla hevosella on oltava ulkotarhassa ja laitumella mahdollisuus väistää arvoasteikossa ylempänä olevan hevosen

hyökkäyksiä. Tarvittaessa ulkotarhassa ja laitumella on oltava hevoselle suojaa epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava hevoselle turvallisia ja sopivasta materiaalista. Aitauksessa ei saa olla liian ahtaita tai teräviä kulmia ja aitauksen on oltava helposti hevosen havaittavissa. Aidat ja niiden rakenteet on pidettävä hyvässä kunnossa, jotta hevoset eivät pääse vahingoittumaan tai karkaamaan. Aitojen kunto on tarkastettava säännöllisesti ja havaitut viat korjattava viivytyksettä.

Ulkotarhan ja laitumen aita ei saa olla piikkilankaa.

Tilavaatimukset

Eläinsuoja

Eläinsuojan sisäkorkeuden on oltava vähintään hevosen säkäkorkeus kerrottuna luvulla 1,5, kuitenkin aina vähintään 2,2 m. Hevosen säkäkorkeuden ollessa alle 1,47 metriä, sisäkorkeuden tulee olla vähintään 2,2 m. Mikäli hevosen säkäkorkeus ylittää 1,47 metriä, saadaan sisäkorkeuden vähimmäiskorkeusvaatimus kertomalla hevosen säkäkorkeus luvulla 1,5. Eläinsuojan, joka on otettu käyttöön 31.12.2000 jälkeen, on täytettävä korkeusvaatimus käyttöön otettaessa. Kaikkien eläinsuojien on täytettävä vaatimus viimeistään 1.1.2014.

Yksittäiskarsina

Hevosen yksittäiskarsinan vähimmäiskoko:

Hevosen säkäkorkeus (m)	Karsinan pinta-ala (m ²)
Enintään 1,08	4,0
Yli 1,08, mutta enintään 1,30	5,0
Yli 1,30, mutta enintään 1,40	6,0
Yli 1,40, mutta enintään 1,48	7,0
Yli 1,48, mutta enintään 1,60	8,0
Yli 1,60	9,0

Tilavaatimuksia ei sovelleta silloin, kun kyseessä on hevosen tilapäinen ja lyhytaikainen säilyttäminen kilpailu-, näyttely- tai muun vastaavan matkan aikana.

Eläinsuojan, joka on otettu käyttöön 31.12.2000 jälkeen, on täytettävä taulukon tilavaatimukset käyttöön otettaessa. Kaikkien eläinsuojien on täytettävä vaatimukset viimeistään 1.1.2014.

Pilttuu

Pilttuun leveyden on oltava vähintään hevosen säkäkorkeus lisättynä 10 senttimetrillä ja pilttuun pituuden vähintään hevosen pituus lisättynä 25 senttimetrillä. Vierekkäisten pilttuiden väliseinän kiinteän osan korkeuden on oltava vähintään hevosen säkäkorkeus kerrottuna luvulla 0,9.

Ryhmässä pidettävät hevoset

Silloin, kun hevosia pidetään ryhmässä, jokaista alkavaa 10 hevosen ryhmää kohden on oltava käytettävissä sairas-karsina tai muu asianmukainen tarvittaessa lämmitettävä tila hevosten ryhmästä erottamista ja hoitoa varten.

Ryhmässä pidettävien hevosten ryhmäkarsinan vähimmäiskoko hevosta kohden:

Täysikasvuinen hevonen	Yksittäiskarsinan pinta-ala
12–24 kk ikäinen nuori hevonen	75 % yksittäiskarsinan pinta-alasta
Alle 12 kk ikäinen varsa	50 % yksittäiskarsinan pinta-alasta

Eläinsuojan, joka on otettu käyttöön 31.12.2000 jälkeen, on täytettävä taulukon tilavaatimukset käyttöön otettaessa. Kaikkien eläinsuojien on täytettävä vaatimukset viimeistään 1.1.2014.

Sellaisen hevospihaton makuuhallissa, jossa hevosia ei ruokita, on oltava tilaa kutakin siellä pidettävää hevosta kohden:

Täysikasvuinen hevonen	80 % yksittäiskarsinan pinta-alasta
12–24 kk ikäinen nuori hevonen	60 % yksittäiskarsinan pinta-alasta
Alle 12 kk ikäinen varsa	40 % yksittäiskarsinan pinta-alasta

Eläinsuojan, joka on otettu käyttöön 31.12.2000 jälkeen, on täytettävä taulukon tilavaatimukset käyttöön otettaessa. Kaikkien eläinsuojien on täytettävä vaatimukset viimeistään 1.1.2014.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
Mustialankatu 3, 00790 Helsinki
Puhelin 020 690 999 • Faksi 020 77 24350
www.evira.fi

